

Geboortegewicht van Amsterdamse kinderen naar etnische afkomst

M.F. van der Wal, D.G. Uitenbroek, S. van Buuren*

Een laag geboortegewicht heeft een nadelig effect op de gezondheid van het kind. In de onderhavige studie is bij bijna 1.400 Amsterdamse zuigelingen de samenhang nagegaan tussen etnische afkomst van de moeder (Nederland, Suriname, Turkije, Marokko en overige landen) en respectievelijk geboortegewicht, vroeggeboorte en intra-uteriene groeivertraging. Etnische afkomst is een belangrijke risicofactor voor een laag geboortegewicht, ook als rekening wordt gehouden met verschillen in sociaal-economische omstandigheden. Na controle voor geslacht en rangnummer van het kind, leeftijd en lengte van de moeder alsmede sociaal-economische omstandigheden, bleek dat Surinaamse kinderen gemiddeld 209 gram lichter en Marokkaanse kinderen gemiddeld 93 gram zwaarder zijn dan Nederlandse kinderen. Etnische verschillen in laag geboortegewicht, vroeggeboorte en intra-uteriene groeivertraging bleven bestaan na correctie voor genoemde vijf kenmerken. Culturele factoren, zoals rookgedrag, alcoholgebruik en eetgewoonten, zijn mogelijk belangrijker voor de verklaring van etnische verschillen in geboortegewicht dan genetische, biologische en sociaal-economische factoren.

Trefwoorden: geboortegewicht, zwangerschapsduur, intra-uteriene groeivertraging, etnische afkomst, sociaal-economische omstandigheden

INLEIDING

Een laag geboortegewicht heeft een nadelig effect op de gezondheid van het kind. Zo hebben kinderen met een laag geboortegewicht een hoger sterfterisico,¹⁻² lagere longfuncties³⁻⁴ en meer luchtwegsymptomen.⁴⁻⁵ Zelfs op volwassen leeftijd zouden de nadelige gevolgen voor de gezondheid nog merkbaar zijn.⁶ Een laag geboortegewicht kan het gevolg zijn van een korte zwangerschapsduur, intra-uteriene groeivertraging of beide.

In verschillende studies blijkt etnische afkomst een belangrijke risicofactor voor een laag geboortegewicht.⁷⁻¹² In de Verenigde Staten komt bijvoorbeeld een laag geboortegewicht het meest frequent voor bij zwarte kinderen en het minst frequent bij Chinese en Japanse kinderen.⁹ Meer inzicht in de factoren die deze verschillen verklaren kan een bijdrage leveren aan het verminderen van etnische verschillen in gezondheid.

In de onderhavige studie is de samenhang nagegaan tussen etnische afkomst (Nederland, Suriname, Turkije, Marokko en overige landen) en respectievelijk geboortegewicht, vroeggeboorte en intra-uteriene groeivertraging. Ten tweede is onderzocht in hoeverre eventuele etnische verschillen in ongunstige zwangerschapsuitkomsten ver-

klaard kunnen worden door geslacht en rangnummer van het kind alsmede leeftijd en lengte van de moeder. Ten derde is de invloed van sociaal-economische omstandigheden nagegaan, nadat rekening is gehouden met eerder genoemde vier factoren.

METHODEN

Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Peilingen Jeugdgezondheidszorg Amsterdam. Zes van de twintig consultatiebureaus in de stad Amsterdam hebben aan het onderzoek meegewerkt. De gezamenlijke zorgpopulatie van deze peilstations is representatief voor alle Amsterdamse kinderen wat betreft geslacht, etnische samenstelling en opleidingsniveau van de moeder.

Dataverzameling

De studie besloeg de periode februari 1997 tot en met oktober 1998. In deze periode werden 1815 zuigelingen van 1-5 maanden alsmede hun moeders uitgenodigd op het consultatiebureau voor een preventief geneeskundig onderzoek. Door middel van een gestructureerde vragenlijst werd mondeling informatie verkregen over sociaal-demografische kenmerken alsmede het geboortegewicht en de zwangerschapsduur. Voor Turkse en Marokkaanse ouders die geen Nederlands spreken, zijn in Amsterdam voor de 0-4-jarigen tolkensprekuren georganiseerd. De vragen zijn zonodig met hulp van een tolk gesteld.

*M.F. van der Wal¹, D.G. Uitenbroek¹, S. van Buuren²

¹GG&GD Amsterdam, afdeling EDG

²TNO-PG